

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre pos-
tán küldve
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 " — "
Negyedévre . . . 1 " 50 "

Hirdetések díja:
□ centiméterenként
3 kr. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben ré-
szesülnek. Bélyegdíj
30 kr.

Nyilvált sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői Iroda

és

kiadóhivatal:

Cirner és Lingner
Főter 38 szám alatt,
hova ugy a lapszelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és hiru-
tések bérmentesen
küldendők

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Előfizetési felhívás

a „KÖZÉRDEK“ XV. évfolyamára.

A „Közérdek“ politikai lappá alakul át. Eddigi működésünkben vármegyénk társadalmi és közgazdasági érdekeit szolgáltuk most kötelességünknek ismerjük ezek mellett a politikai közélet hullámzását is gondos figyelemmel kísérrni s tért nyitni a szabadelvű politikai, valódi haladást képviselő eszméknek is.

Azt akarjuk, hogy vármegyénk hazafias politikai közvéleménye szabadon nyilvánulhasson a „Közérdek“ útján oly időben is, midőn a vármegyeház gyűlésterme zárva lévén, nem emelhetünk szót a nyilvánosság előtt az országos fontosságú, minket is közelebbről érintő kérdésekben. Azt akarjuk, hogy vármegyénk közönségének politikai nézetei ne csak képviselőválasztások idején nyerjenek kifejezést, hanem minden oly esetben, midőn megfontolt nézetet nyilvánítani és színt vallani hazánk iránti kötelesség, mert veszedelmesnek tartunk minden áltatást s károsnak minden félreértést.

Mint a józan, szabadelvű politikai irány hívei, törekedni fogunk ezeket terjeszteni, és ezen irány vezetőit és képviselőit hazánk közjává szolgáló munkásságukban csekély erőnkhez képest támogatni.

Küzdeni fogunk minden oly nemzeti-ségi és szociális politikai irány ellen, melyeket veszélyeseknek tartunk Magyarországnak békés fejlődésére s melyek az általunk híven szolgált egyetértésnek kárára válnának. Éber figyelemmel kísérjük vármegyénk, városaink és községeink közéletét, közigazgatását, közgazdasági fejlődését, és mert a tudományos és szép-irodalom haladásának, a művészet bámulatos föllendülésének hatását művelődésünk nemesítésére nélkülözhetetlennek ismerjük, kötelességünknek tartjuk esetről-esetrel ezekről is beszámolni

Hogy ezen feladatunknak megfelelhessünk, állandó munkatársakról gondoskodunk, kikhez külmunkatársaink és levelezőink csatlakozva, reméljük, hogy olvasó közönségünk partolását teljes mérvben ki fogjuk érdemelni. Dr. Ebergényi Sándor, Horváth Miklós, Kummlik Emil, Lázár István, Székelyhidu Viktor, dr. Werner Gyula biztosítottak eddig állandó munkásságukról; Albert Iván, dr. Bikfalvy Károly, Biró Dezső, Borsay Samu, Gáspár János, br. Kemény Endre, Kis Pál, Len-

gyel György, Makkai Domokos, dr. Nagy Károly, Szabó Jenő, Szabó Gyula, Szalánczy Jenő, Szilágyi Farkas, dr. Varró László, dr. Winkler Albert kiváló tollából időnként nyerünk érdekes közleményeket, s reméljük, hogy még többen fognak hozzájuk csatlakozni azon jeles írói tehetségek közül, kiknek megnyerésére lépéseket tettünk.

A „Közérdek“ hetenkint kétszer — csütörtökön és vasárnap reggel fog megjelenni a mostani terjedelemmel.

Az előfizetések a „Közérdek kiadóhivatalához“ küldendők.

Hazafias közönségünket kérjük, hogy minket törekvésünkben támogatni sziveskedjék.

Nagy-Enyed, 1895. deczember hó.

A „Közérdek“ szerkesztősege:

Dr. Magyar Károly. Török Bertalan.

A „Közérdek“ előfizetési ára 1896-ik évre.

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 " — "
Negyedévre 1 " 50 "

A „Közérdek“ kiadóhivatala.

TÁRCZA.

Óda a honfoglalás ezredéves ünnepére.

Zendüljetek meg ősi büszke halmok,
Virágos rónák, ünnepeljetek!
Ezernyi kedves, bűvös hangu dalnok,
Daloljatok ti boldog éneket!
E drága földnek minden bűve-bája
Szóljon velünk ez ünnep hajnalán!
Az ég szerelme gyönyörét találja
Az imádkozó milliók dalán!

Most gyűl szívünk az örömmek árja,
Mit megtagadtak eltűnt századok;
Az ezer év magával sirba zárja,
Lelkünkre a mi bűt és gyászt adott.
A messziségben új nap fénye támad,
Kebünk e fényen az éggel rokon;
Új élet jósigéje lett a bánat
A rég beomlott szent sirhalmokon!

Oh ezer év! . . . A roppant végtelenben
Csak elenyésző, tűnő pillanat!
S nekünk be' hosszú, mily megmérhetetlen!
Egy öröklét a szenvedés alatt!

Bűnünk, erényünk mind csapásra váltak,
Nap nap után viharra ebredünk;
Ijesztő árnya disztelen halálnak
Beh sokszor intett zordonan felénk!

Népem beszélő bus kalváriái
Tengernyi gyászról mondanak regét;
Fáradt imája nem birt égre szállni,
Hogy elfordítsa sujtó végzetét . . .
Meg-megszakadt Árpádnak siri alma:
Ő látta népe szenvedéseit —
Sirja felett az elzúgó Dunába
Rejté titokban omló könnyeit.

Hajh! Látta mind! . . . Sajónak szörnyű napját
Együtt kesergé bús népével ő!
Szívét a gondok újra megragadják:
Vaj' hoz-e gyógyírt a futó idő?!
Felhők sötétjén lelke visszatérel
A százados testvércsaták felett,
Intó haraggal néze nemzetére,
Mely önbűnének nyomorékja lett.

Ő látta mind, mind! Keble összerendül,
A mint családja sirba dől, kihál . . .
Lesz-e, ki honát megóvjá szentül,
Ha elközelg a pusztító vihar?

Dicső helyébe idegen ha léphet,
Lesz-e szívében fenkölt akarat
Felfogni híven álmait e népnek,
Az egbetörő büszke vágyakat?!

Ő látta mind! Nehéz idők jövének,
Világdöböntő nagyszerű csodák —
Diadalokról zengő szárnyas ének
Harsogva röppen a világon át.
Matyás kezén Attila hősi kardja,
S e szent aczélon nincsen rozsdá még;
Királyi jobbja hogy csapásra tartja,
Remegve borzad össze a nagy ég!

S egyszerre, hajh! a mennybolt összeroppan
S ledobja napját. Éj lesz. Vak . . . sötét . . .
Mohács felett titáni nagy birokban
Önnagyságától elbukott e nép.
A mythosz a valóval összejátszva,
Hellász regéje és a Golgota;
Egygyé dagad Mária néma gyásza
S Niobé kővé dermedt bánata . . .

Itt, ott, mint csillag fénye küzd a éjjel,
Fel-felsugárzik még az ő erény:
Magas dicsőség lángját szórja széjjel
A Bethlenek, Rákócziak nevéen.

Az új ezredév első napján.

(B.) Dicsőség a magasságban Istennek!

A hála szózata legyen az első szó, mely az ezredik év első napján ajkainkról elröppen. Térdre borulva kell hálát rebegnünk, hogy annyi balszerencse közt s oly sok vizzály után — él nemzet e hazán. Ezer esztendő! Országok dőltek romba, népek fölé borult a halál örök éjszakája, és mi megmaradtunk. Végig szenvedtük a tatár pusztítását, a török igáját, a nemzeti érzés hanyatlásának idejét, s ami mindezeknél vést-hozóbb volt: a saját kebelünkben annyiszor dühöngött pártharcokat! Vegyének elő és forgassátok a történelem lapjait; vonjátok ki belőle a tanúságot. Idézzétek lelki szemcetek elé a nagy eseményeket, őseink vándorlását, a honalapítást, Szent István király keresztény államát. IV. Béla korát, az utolsó Árpádok idejét. Nagy Lajos és Mátyás fényes uralmát, Ulászló gyöngeségét, a mohácsi vést, az erdélyi fejedelmek korát, Leopold, Mária Terézia uralkodását, József német burokráciáját, a francia háborukat, Metternich politikájának uralmát, a jogegyenlőség és Unió kimondását, a szabadságharcz küzdelmeit, az abszolutizmust, az alkotmány ujjaébredését és fejlődését, Felséges Urunk és felséges asszonyunk nemes eszelekedeteit; kit ne hatna meg e változatos, óriási küzdelmekkel teljes fényes kép!

Él nemzet e hazán! abban a honban, melyet Árpád kardja és bölcsessége szerzett s amelyet karddal és bölcseséggel kell megtartani Isten segédével.

Béke és szeretet! ezt hirdesse minden pap valláskülönbség nélkül a szószék-

ről. Mert szükségünk van a békére, s mert szükség van az egymás iránti szeretetre vallás- és nemzetiségi különbség nélkül. Rossz hazafi az, aki ellenkezőt mer tenni; haljon meg számkivetésben, az Isten és a haza bocsánata nélkül!

„Mi pedig aldjuk az Urat, akinek kegyelméből ez a hon fennáll; örvendjünk és vigadjunk valamennyien s öleljük meg egymást testvéri szeretettel!”

Alsófehérvármegye főispánja tiszteletbeli tisztviselőkké kinevezte: dr. Varró László megyei II. aljegyzőt tiszteletbeli főjegyzővé, dr. Bláha Gábor verespataki, dr. Dobozy Vilmos balászfalvi járási, dr. Farnos Árpád nagyenyedi körházi orvosokat tiszteletbeli főorvosokká, br. Bánffy Kazimir, Jován Miklós szolgabírákat tiszteletbeli főszolgabírákká, dr. Jeney Elek nagyenyedvárosi tisztii ügyészt és dr. Garda Kálmán hites ügyvédet tiszteletbeli főügyészekké.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága 1895. évi december hó 18-án tartott közgyűlésében a balászfalvi, vingárdi, magyarigényi, zalathnai és vizaknai kerületekben szükségessé vált megyebizottsági tagválasztások határidejéül f. évi január hó 27-ét tűzte ki.

Damó Vilmos volt alvinczi és ujonan megválasztott verespataki főszolgabíró decz. hó 29-én délután 1 órakor szívszélhűdésben hirtelen elhunyt.

A nemzetiségi sajtó.

Aki hazánk történetét figyelemmel kíséri, okvetlen azon tapasztalatra jut, hogy Magyarország különböző nemzetiségű lakói között időközönként bizonyos faji jellegű, beteges képzelmű eszmék kapnak lábra, melyek rendszerint nemzetiségi elkülönülést, a területeknek fajok szerinti szétdarabolását, az egyes fajoknak tömörítését és az állami életben a vezérszerep vitelét egyes nemzetiségeknek követelik.

Szívünk, agyunk szent alkotási lázban
Új ezred év nagyságát hirdeti!

Új ezer év! Gyönyörtől teljes álom!
Van, van tehozád élő szent jogunk!
Vérrel szereztük százados csatákon,
Élünk tovább! Meghalni nem fogunk!
Most is megállunk buzgó fogadásra,
Eskünk a mennyet bírva zörgeti:
Ha önkezével sirját meg nem ássa,
E nemzetet más meg nem törheti!

Oh, jöjjetek, e szent hit lángja mellett,
Ti, kételkedők, hogy melegüljete.
Imába haljon minden kis lehellet,
Szentté avatni e nagy ünnepet!
Legyen örömmek idvezült tanyája
A szív, mely annyi bánatot takart!
Keljen fohászok szent hármóniája
Rebégve: „Isten áldd meg a magyart!”

Oh, jöjjetek ti mind, testvéri népek!
Egy volt a bölcsőnk, sirunk egy lehet;
Számoljuk el e bántó, szörnyű vétket,
Mit ellenünk ti elkövettetek!
A bántalomnak, bűnnek sorja hosszú,
Hadd ontsa rátok lelkünk boszuját;
Oh, jöjjetek! Dicső leend a boszu:
E nép tinektek szívből megbocsát!

Szabó Jenő.

De a sötétben eltűnő sugáron
Csak jobban ég, fáj elgyöngült szemünk...
Oh vége, vége! Itt a szörnyű álom,
A melyből többé fel nem ébredünk!

Oh vége, vége!... Kinek fényt, szerelmet
A haza földé pazarolva ad,
Elhagyja mind! Idegen lett a gyermek,
Nem érti többé a szegény anyát!
Csak pásztorsípon sir még a magyar dal,
Csak pórok ajkán zeng magyar beszéd;
— Csak a futó szél nyögte tompa jajjal
Egy sirba dölt nép bús történetét...

Nem! Nem halál, csak szörnyű súlyos álom,
Csupán a vérnek dermedése volt!
Tavasz derült fel új, meleg sugáron
És a magyarra ébresztőn hajolt.
Proféták ajka gyűjtva fog beszédhez,
Pacsirtaszó az álmat elveri...
Él, él e nép! Örök jogát a léthez
Új vérkeresztység árja szenteli!

S élünk tovább! A véstől megzilálva,
De izmosodva, törhetetlenül!
Honalkotó, nagy Árpád unokája
Az ő dicsőség eszményén hevül.
— Élünk tovább! Nem törpén, nem hunyászan,
Rút bélyegét ránk szegyen nem sűti;

Ez eszmék természetesen a történelmi, szerzett jogokat el nem ismerik, követeléseiket nem alapítják a történelemre, hanem pusztán a természeti esélyre és tisztán a faji hozzátartozás elvén izennek hadat mindama jogoknak, melyek századok nehéz küzdelmeinek eredményei.

Ilyen, államon kívüli állapotokat és a földtekének egyes fajok közötti szétosztását követelő eszmék merülnek fel időközönként hazánk nemzetiségei körében is. Majd a szláv fajhoz tartozó szerbek, tótok, horvátok által lakott területen látjuk felmerülni ez eszméket; majd midőn e vidékeken ez életképtelen eszmék maguk tehetetlensége folytán összedülnek, látjuk azokat más formában keletkezni a román fajhoz tartozó más vidékeken. Ha Magyarországnak csak legújabb történetét is tekintjük és kiindulással a 48-as éveket vesszük, tapasztalni fogjuk, hogy a Bach-korszak szélesesendje és a 67-es kiegyezés első éveit után ez eszmék először újra a szerbek között lépnek fel és Miletics, egyik apostoluk, majd midőn Miletics maga is tarthatatlan eszméi sulya alatt összedől, a szomszéd Horvátországban Starcevic terjeszti azokat és midőn itt is a történelmi igazságokat tisztelő párt őt és társait lehetetlenné teszi, ugyanez eszméket feljullni látjuk a román fajnál és így különösen nálunk az erdélyi részekben.

Leghevesebb, legkövetelőbb formában ezen eszmék éppen nálunk és éppen a legutóbbi időben merültek fel. Elég volt egy fanatikus lelkésznek ez eszmék mellett lándzsát törni, elveit nagy dobbal hirdetni, és ezen lassan szitott, mestérkelten terjesztett eszmék elterjedtek kis bérczes hazánk egész területén és az utolsó évek tanúsága igazolja, mily áldozatba került a beteges eszmékkel tartott népet betegségéből, kigyógyítani, mely betegségének utókövetkezményeit még most is éri és napról napra, óráról órára fennáll annak lehetősége, hogy betegségébe visszaessék.

Örök igazság az, hogy legyen valamely eszme bármennyire életképtelen, bizarr, sértésen az bár emberi jogokat, társadalmi és történelmi igazságokat: mindig lesznek, akik az ily eszméknek hiveitül szegődnek, terjesztői, apostolai lesznek azoknak és még inkább akkor, midőn ez eszmék szép ábrándokat tartalmaznak és hivatják az egyéni önzésnek, hiúságnak és, mondhatjuk, talán anyagi érdekeknek is hálás forrásai lenni.

Hogyne akadnának tehát hivei épp ezen eszméknek, midőn oly szépen lehet ábrándozni egy Dáciairól, midőn Szeben téres piacára oda lehet képzelni „Urechia“ ülő szobrárt és Brassó élénk kereskedelmi piacát el lehet képzelni oláh kuzerekkel, kik ezen ország terményeit adják-veszik és Bessarabiát elfelejthetővé tehetik; az, hogy ez ország kereskedelmét, iparát, kulturáját, közintézményeit hosszú századokon át véres verejtéssel a magyarok és szászok csinálták, az mellékes, itt többségben van az oláh faj most, legyen tehát minden az övé, — hisz ez természeti esély, és hogyne hirdetnék ez eszméket, midőn ezek terjesztésével oly könnyű „hires“ emberré lenni, és a liga oly bőkezű, hogy harci fegyverül szivesen szórja a pénzt. Ily módon nálunk is akadnak számos hívói, terjesztői ez eszméknek, és míg a multban a terjesztéssel egyes egyének — elcsapott tanítók és a vallás miszticizmusával együtt ez eszméket is anyagi érdekből felhasználó papok — foglalkoztak, felváltotta őket most a nemzetiségi sajtó.

Hazánk szabadelvűsége lehetővé tette, hogy oly beteges kedélyű, fanatikus, vagy egyéni hiúságokat legyezgető személyek, kik vagy ábrándozásból, hiúságból, vagy anyagi érdekből szegődtek ezen eszmék uszályhordozóivá, a sajtó útján terjeszthessék elveiket, és mi természetesebb, mint hogy ezek kapva kaptak ez alkalmon, hogy a sajtót saját czeljaikra felhasználják?

Igy ezen illuzorius eszméknek feltűntével keletkezett nálunk is az ultra nemzetiségi sajtó.

Mig a 80-as évek elején a N.-Szebenben megjelenő érseki lap, a „Telegraful Roman“, a Brassóban megjelenő és a híres nyelvész Baritz tulajdonát képező „Gazetta Transilvaniae“ napilapok a közjogi életen belől igyekeztek az általunk is koncedálható román kulturális érdekeket szolgálni, most, a Laczfaluból kiinduló propaganda után, látunk oly organumokat életre jönni, melyeknek semmi sem szent, ami tételes törvényen alapul, hanem csak az a jó, az a helyes, ami természeti esélyen, faji követelményen alapul.

Igy keletkezett a hirhedt nagyszabedű „Tribuna“; csak egy számát kell elolvasnunk és az a faji gyűlölet, melyet irántunk tanúsít, az a semmibe vevése mindennek, amire a történeti mult tanít, a szerzett jogok kigunyolása, a harcmodorban a vakságig menő elszántság és elfogultság azonnal nyilván teszi, hogy ez organum leghivebb szolgája azon eszmének, mely fanatizmust, hiúságot és anyagi érdeket viszonz az annak, ki bérenczelett. Az eljárásában tanusított féktelen meg gondolatlanúságot némileg igazolja az, hogy szerkesztői változnak, mint az áprilisi idő: ha egyik-másik munkatárs e lap szolgálatában nem éri el titkos vágyait, egyszerűen ott hagyja a lapot; vagy ha rossz fát tett a tűzre és félhet a büntetéstől, mint a rossz gyerekek, megszökik.

Társai lett a mostan a Muresianu szerkesztésében megjelenő „Gazetta Transilvaniae“ is; körülbelül az olcsó hírnévre való szertevés és az ugy elért olcsóbb népszerűség vitte reá e lap intézőit, hogy a lap régi objektív irányát elhagyva, Lukács László és társai szolgálatába szegődjenek.

És gondoskodva van társadalmi téren is arról, hogy az eszme megvalósuljon; a „Foaia populară“, mely tulajdonképp szépirodalmi lap, nem mulasztja el szépirodalmi cikkeit között olvasóit Urechia elveire is folyton figyelmeztetni és olvasóiban az érdeklődést az eszmék iránt folyton ébren tartani.

Hiveket szerezni, buzdítani az oláh közönséget, hogy a Tribuna elveit vallja, van hivatala a „Calicul“ élelzap; ezen lap — ha valamelyik oláh honfitársunk valami hazafias vagy törvényes cselekedetet tesz — azonnal neki megy, ékes versekben gunyolja és azonnal renegátot csinál belőle.

De vármegyénk maga is — és ez érdekel minket leginkább — nem ment az ehhez hasonló eszméket terjesztő laptól. Balázsfalván jelenik meg az „Unirea“ egyház-politikai heti lap, mely sokszor elburkoltan ugyan de tényleg „csendes társas“ szebeni kollégáinak. Beigazolta ezt a balázsfalvi diákok tüntetése, a megyebizottsági tagválasztások alkalmából irt cikkeivel, és mig társai nyíltan hirdetik elveiket, az „Unirea“ a sorok között érezteti olvasóival, hogy az álarcz alatt más sappang.

S ha kérdjük, hogy ezen sajtóval szemben van-e oly magyar hírlapirodalmunk, mely célul tűzné ki, hogy tárgyilagos munkálkodásával igyekezzenek kis hazánk hazafias közön-

ségét e lapok veszedelmes eszméire figyelmeztetné, a hangoztatott eszmék alaptalanságát, minden hazafiságot nélkülöző tartalmukat pedig feltárva, az ország hazafiasan gondolkodó közönségét együttműködésre és ez eszmékkel szemben való küzdelemre felhívna? sajnosan tapasztalhatjuk, hogy nincs. A mi magyar lapjaink többnyire politikai pártorganumok, vagy társadalmi lapok lévén: vagy a saját párt-küzdelmük, vagy a szűkre szabott tér őket a nemzetiségi sajtó támadásaival szemben a küzdelem felvételétől távol tartja.

E czelt ohajtja lapunk most követni; figyelemmel kísérve a nemzetiségi sajtó működését, mig egyrészt ez eszmék mibenlétéről felvilágosítaná, másrészt megmutatva az irányt, melyen e sajtóval szemben — a hazafiság érdekében — küzdeni kell, a küzdelemben való együttes részvételre ohajtja olvasóit felhívni.

(Folytatása következik.)

Restauracionális caleidoskop.

Lezajlottak a tisztújítási nagy napok. Beállott a sok izgalom, lőtás-futás után a csendes, áldásos munkálkodás.

Lezajlott, de fejünkben még kavargó a zaj, mozgalom okozta benyomás, és szemünk előtt tánczólnak az elmúlt napok tarka képei, gyors egymásutánban váltakozva.

* * *

Zug az ódon vármegyeház nagyterme, mint a méhkas; ott rakják le a vármegye vezetői, legjobbjai tudásuk, tapasztalatuk virágjának mézét, hogy megalkossák azon nagy, felelős-ségterhes művet, mely újabb hat évi bizalmat rejt magában az összeállítandó tisztikar számára. Egyhangú szívvel jövő eljenzés tör ki elementáris erővel, mikor a népes előértekezlet az eddigi ernyedetlen munkásokat híveknek találva, ismét bennük látja a biztosítékot a megye igazságos, tapintatos vezetésére.

Mintha távolról egy kis ellenszél keletkezne, mintha valamelyes összeesküvés kis csoportját mutatná a kép! Fordul a caleidoskop, szétesik a kép, és bármint forgassuk az ördögös masinát, e képet nem találjuk többé, szétfoszlott, eltűnt... talán csak képzelgés volt az egész!

* * *

Lázasan munkálkodik a megyei irodákban; ez egyszer nem a §-ok alapján, restaurateur, nyomdász, diszitó van mozgósítva; a hálás és lovasias tisztviselői kar meglepetést készít a tek. karoknak és rendeknek. Bankettet az erősebb, bálta a gyöngédebb nem számára. Igy tanultuk apáinktól, ily akarják — és jól tesz — fentartatani a régi jó szokásokat a sok méltatlan szidalom, gyanusítás közepette.

* * *

Virrad a nagy nap. A jó Isten meg akarja mutatni, hogy jobban szereti a sokat szidalmazott vármegyét, mint az emberek, mert, ime, a caleidoskop szép ragyogó napot tüntet elő.

És mi dübörög a távolból? Minő hangok csiklandozzák a hallérzékét? Még csak füstöt mutat a kép, de ime, kibontakozik belőle a fehérváriak külön vonata, melylyel a jó szomszédok sietnek legszentebb jogaikat gyakorolni, — kibontakozik a hú abrudbányaiak imponáns tömege, kik a rég elmúlt jó időket varázsolják vissza, midőn saját bandájukkal, vig zeneszó mellett vonulnak be a restorációra.

Isten hozott, jó festvérek, de hol hagyatottok nővéreket, a kis „Vizaknát“? Talán nem vonzódik már többé az öreg jó „Enyed“ nénihez, kinek pedig szintén egyik büszkesége és szemefénye ott lent a megye végvidékén.

* * *

Esküszik az új tiszt kar. Esküt, erős esküt tesz le az áhitattal figyelő közgyűlésnek. Most bezzeg nem zug a terem, pedig zsufolva van ám: a nagy nevű, vármegyéjük érdekében sokat fáradozott és tett főurak, csak úgy, mint az egyszerű nemesek és polgárok, figyelemmel hallgatják és önkéntelenül is utána rebegik: úgy legyen!

Az esküt tevő, daliás alakok között ujakat is mutat a caleidoskop. Ime, egy fiatal, sugár szolgabíró, ezzel még nem találkoztunk e teremben, de hogy szándéka komoly a becsületes emberek sorába lépni, bizonyítja azon árnykép is, mely a hátterben feltűnik; szép női alak az, jegyese az új megyeinek.

Új alakok azon közszertetben álló orvos, jó hírnevű ügyvéd és kitünő parthie számba menő szintén ügyvéd, kik hasonlóan fogadják, hogy az osztályrészükbe jutott szép tiszteletbeli állásokat híven töltendik be.

Mutat a változó kép régi alakokat új méltóságban. Ime a tb. főjegyzők legdaliásabbja (boldog vármegye! immáron három főpennája van!), a szolgabírók legszorgalmasabbja, mint tb. főszolgabíró, nagy név viselője nagy összeköttetésekkel, és jól eső tudat neki, hogy hazáját, vármegyéjét híven, buzgón szolgálhatja. Még egy tb. főszolgabíró. Haja deresedik, de szemében ifju tűz csillog; lesz még abból valóságos is.

És eltűnő alakot? azt nem mutat a változó kép és ez egyik nagy érdeme.

* * *

Pohárcsengés, egymást erő tósztok (közöttük egy eddig ismeretlen, jóleső hang szűrődik át, egy hazafias megnyilatkozás, a románok egyik kiváló intelligens képviselője által szép folyékony magyar nyelven előadva. Vajha mindenütt ugy megértenők egymást, mint a fehér asztalnál!), vidám és mind zajosabbá váló társalgás; e képet már ismerjük, egyike azon meglepetéseknek, mely a tek. karok és rendek részére készült és kellő méltánylásra talált. És a másik meglepetés? Most fordul a masina és mutatja a képek legbájosabbikát. Délezeg menyecskek, viruló hajadonok veszik ki részüket a tisztújítás mozgalmából, és, oh jaj! sok erős, ki megállott szilárdul a zöld asztal mellett pozíciójában, felbukik, rabbá lesz a sima parketten a szép szemek veszedelmes keresztútjében.

* * *

Suttogva tovább adott párbaj-hírek. Egy kis löporfűst, távoli dörrenés! Csigavér! Sér-tetlen alakok bontakoznak ki a szétesző füstből és barátságos kézszorítás után távoznak.

* * *

De mi ez? Homály, sötétség, fátyol borul a képekre. A caleidoskop utolsó fordulása szomorú, nagyon szomorú képet tár fel. Elhal az ajkakon a kacaj, eltűnik a vigságos kedv, gyászba borul a vármegye! Koporsót mutat az utolsó kép, melyben ott fekszik megtört szemekkel a megye régi, hiv szolgája, tegnap még esküt tett főtisztviselője, és most már hideg halott. Oh, hogy ilyen képet is kellett bemutatnom! H.

Miért tanulmányozzuk a népet?

I.

írta: LÁZÁR ISTVÁN.

A történelem tanúsága szerint a népek politikai hatalmat fegyveres erővel alapítottak. De az ilyen hatalom mindig mulandó volt, ha csak egy-egy hadvezér győzelmes hadjárataira, vagy bár a nép fegyveres vi tézségére támaszkodott és nem adott neki tartósságot az államalkotó törzsökös nép anyagi és szellemi ereje. A római nép példája bizonyítja legszebben, hogy ezt az erőt a szülőföldhöz való ragaszkodásban és a földművelő foglalkozásban kell főképpen keresnünk.

Az az élénk szellem, mely a tengerparti sémi fajt s ennek példájára az ión görögöket is világot látni, fölfedezéseket tenni, gyarmatokat alapítani hajtotta; mely az egymástól messze eső vidékek terményeit megismertette, az életmódnak és kényelemnek s a fényezésnek újabb meg újabb igényeit keltette: bizonyára gyorsabb és első pillantásra szebb eredményeket is tudott felmutatni. Csakhogy az ilyen eredmény hasonlít a karsu ión oszlophoz, mely szép ugyan, de nem elég tartós. Olyan, mint a szemet kápráztató cizelált ezüst-szer a kovács-munkához képest. Olyan, mint a börze-játék, gyorsan felgazdagíthat, de tönkre is tehet még gyorsabban.

Ez a szellem bizonyára nagyban fejlesztí az emberi értelmet; a népek kölcsönös érintkezése eszmeket teremt: de nyugtalanná s elégedetlenre tesz, s midőn folytonosan az ismeretlen utáni vágyat költögeti, könnyen megláztatja a szülőföldhöz fűződő természetes kötelek erejét. Belőle fejlődik a kozmopolitizmus s a különféle helyzetekhez való gyors alkalmazkodás, tehát a könnyű ingatlanság is.

Az ember mindazon szükséglete is, a mely az iparágak elégitenék ki, csekély ahhoz képest, a mi őt a földhöz köti. Az egyik talán megvéd az időjárás viszontagságai ellen; de a másik az éhség ellen biztosít. Az egyik talán munkaeszközt ad kezünkbe; de a másik nélkül nincs hol munkálkodjunk. Az egyik talán kényelmet ad; de a másik nélkül nincs, amit kényelmessé tegyünk; nincs valódi otthonunk.

Földművelés nélkül nem több az alapja és értéke az iparnek és kereskedésnek, mint az ultimóra kötött üzletnek, vagyis csak a sors játékába vetett optimista reménykedés. Az eredmény nélküle csak szeszélytől, véletlentől függ.

Aki a földet műveli, hozzá van szokva, hogy annak az átlagos jövedelméhez alkalmazza igényeit. S ebből a jövedelemből is az első részt a vagyon jókarban tartására kell fordítania. Itt a tőke nincs veszélyeztetve; a jövedelem több vagy kevesebb, de mindig lehet rá számítani.

Nagy és hirtelen nyereséget kínáló vállalatok a földművelőt nem izgatják, nem kockáztatják a szükségességet; igényeit kielégíti öseiről rá maradt egyszerű körülményei között.

S amilyen a foglalkozás, olyanná fejlődik a jellem is; a milyen az ekzisztencia, olyan az erkölcsiség is.

A földművelés megállapodott életelveket közül egyik nemzedékről a másikra, a melyek már előre megszabják előtte a nyugalmas, lassu, de biztos boldogulás útjait. A mint a szabad levegő megedzi a földművelő testi erejét és megkeményíti minden tá-

madható idegyöngeség ellen: ugy a természet törvényeinek állandó megfigyelése s a hozzájuk alkalmazott munkásság feken tartja a gondolatok csapongásait s a hangulat léhaságait.

Itt van a népek őseréjének a fundamentuma; ebből merítették mindig új erőt, ha a művelt-ég fattyuhajtásai a szertelen szellemiesség egyoldalúságába csapongtak.

Mikor a százados polgárharcok után Augustus császár a béke áldásait akarta az agyonzaklatott római birodalomra árasztani; mikor az elfinomodott, elkényesedett városi nép blazirtságát gyógyítani, s az irodalomba új életet akart teremteni: azon idők hagyományait gyűjtette egybe, midőn a nagy jövőjü római nép csak azért és akkor hagyta el ekéjét, ha az ellenséges támadás ellen fegyverrel kellett földjét védelmezni.

Mikor Hollandia és Spanyolország közt háboru volt kitörőben s kölcsönösen követeket küldöttek a béketárgyalásokra: az izmos hollandi parasztok maguk hajtották csónakjukat s a partra érven, földre telepedtek, hogy a magukkal hozott kenyérből és sajtból falatozzanak. A csipkével, aranyozott spádéval, bársonnyal s bokrétás főveggel stb. ékesített spanyolok is megérkeztek ügyes és könnyed tánc-lépésekben. De amiatt a hollandok előkelőit meglátták, ugyancsak siettek a békekötéssel, mert nem merték hazájukat ilyen emberekkel harczokba keverni.

Mikor az idegen irány a mi költészetünket is azzal fenyegette, hogy benne egészségtelen szellemet honosít meg: a székely földművelő nép mese- és dalvilágában talált új erőforrást a mi beteges géniuszunk.

Biztosak lehetünk abban, hogy eszméit és formáit a nép önmagából meríti; tehát amit felmutat, az igazán eredeti, igazán nemzeti. Még ha az anyag idegenből került is hozzá, az benne teljesen sajátjává formálódott. Hiábavaló kísérlet addig az egész magyar nép ethnografiáját megpróbálni, míg az egyes vidékek népéről részletes leírások nem készülnek. E nélkül általános vázlatokat lehet csak írni, amelyeknek nagy mondásai-ból éppen az hiányzik, ami legszükségesebb: a jellemző.

Azért kell tehát megfigyelnünk a falusi népet az életének minden aprólékos részletében, mert fajunk sajátos jellemvonásait ezek mutatják be hamisítatlanul. A kozmopolita műveltség finomíthatja a nemzeti jellemet; de, ami a finomodással együtt jár, el is gyöngítheti.

Mikor az alsófehérmegyei magyar népet tanulmányoztam s testalkotásáról méreteket vettem föl, bizalmatlankodva tudakozták tőlem, mire való lesz ez a méregetés? Megnyugtatóskura tréfával válaszoltam, hogy azt akarjuk megtudni, elég erős-e még a magyar nép, hogy még egy ezred évet kiszolgáljon?! Azt mondta rá egy-egy a maga dialektusával: „Hisszem.“ Ebből láttam, hogy nem is hiszi, meg sem értette. Pedig a tréfában komoly, mely és igaz értelem rejlett.

Hát aztan találunk-e az alsófehérmegyei magyar nép testi és szellemi erejében a jövőre való biztosítékat?

(Folytatása következik.)

Mulatságok.

A daloskör hangversenye.*

A nagyenyedi daloskör karácsony előtti hangversenye decz. hó 21-én folyt le a régi

* Lapunk előbbi számából tárgyalalmaz miatt maradt ki. Szerk.

városház nagytermében mérsékelt nagy számu, intelligens közönség jelenlétében.

A hangverseny egyike volt azon magasabb niveaun álló mulatságoknak, melyekkel a daloskör intézősége a választékosabb, finomabb zenei izlés terjesztésére és fokozatos fejlesztésére annyira üdvös munkát végez közönségünk körében.

A nagy gonddal összeállított műsorban Wagner újabb irányu dalművei egyik legjobbjából, a „Tannhäuser“-ből; továbbá Offenbach kedves melodiájú „Hoffmann meséi“-ből; Mendelssohn „Paulus“ cz. klasszikus zenéjü vallásos oratoriumából és Meyerbeer „Hugenották“ címü nagyszabásu operájából adtak elő válogatott, megkapó szép részleteket gondos összetanulásban, nagy hatás mellett. Az előadásban különösen a női khorus vált ki biztos tudásával.

A magyar elem a hangverseny programjában ez alkalommal kissé szűkmarkuan volt képviselve. Csupán egy szám jutott. Ezt a számot Borsay Samu zenetanár, karnagy, „Dalfűzér“ czímmel állította össze gyönyörű szép régibb és újabb népdalokból. A szemcsédett magyar dalok pompás előadása osztatlan nagy tetszést és tapsvihart keltett ugy az egyes darabok művészi egybeillesztésével, mint az előadás fülbemésző szépségénél fogva. Az összeállító és betanító karnagyot zajos tapsokkal jutalmazták, s az egyveleget megismételtették.

A műsorból külön emeljük ki Lamács R. Louise kisasszony szereplését, ki Várady Antal „Rákóczi Ferencz Rodostón“ címü melodramáját adta elő zongora-, cello- és harmonium-kísérettel mellet. Előadása teljesen sikerült volt. Elismeréssel gratulálunk hozzá, egyben remélve, hogy hivatott előadó tehetségének érvényesítésével többször is fog ezután szerencsételteni.

A jól sikerült mű-sor után vidám táncz kezdődött gyenge muzsika mellett, mely reggeli három óráig tartott. A négyeseket 60—70 pár járta. Tiszta jóvedelem várakozás szerrint

A vármegye tánczestélye.

Egy hét sincsen mulatság nélkül! Erre a következtetésre jutottunk minden nagyobb fejtörés nélkül ama karácsony előtti mulatság-ciklus után, mely nov. 16-án a theol. akadémia hangversenyével kezdődött és amely sorozatos egymásutánban folyva, decz. 28-án a vármegyei tánczestélyllyel nyert méltó befejezést.

Hat mulatság egymásután! Mindenik fényes sikerrel és majdnem ugyanazon közönséggel! Ki csodálkoznék még ezek után azon, hogy az enyedi kisasszonyok egytől-egyig jó tánczosok? Ki tagadhatja még, hogy Nagy-Enyed mulató város?

De hagyjuk ezeket!

Alsófehérvármegye tisztújítása decz. 28-án lévén, ebből az alkalomból a vármegyei tisztikar ugyanaz nap estére egy apropos-mulatságot rögtönözött a „Nemzeti szálló“ nagytermében Török Bertalan vm. főjegyző, Horváth Miklós vm. főszámvevő és dr Varró László vm. tisztb. főjegyző urak elnökle mellett.

A mulatság, jóllehet rögtönözött volt, minden tekintetben fényesen sikerült.

Róla írván, színtugy habozik tollunk, hogy vajjon bálnak, avagy estélynek emlegesse-e; mert bővön volt benne mindkettőből. Bálias volt a terem díszével, elite jellegével és a toilette-ek pompájával, de e mellett fesztelen és aranyos jókedvű, mint egy egyszerű estély, avagy mint egy házas összejövetel.

Ugy kilencz órakor kezdődött meg a táncz vidám animóval, mely fokozottan-fokozódva éppen reggeli négy óráig tartott.

Megjelent rajta a helybeli főúri és honorácziór osztály számos tagján kívül a tisztujításra egybegyült vidéki urak közül is nagyon sok, többen családotól.

Szóval a hevenyészett multság ritka szép sikerrel végződött, kedves emléket hagyva maga után mindazoknak, akik résztvettek benne.

Nem hagyhatjuk említés nélkül a terem izléses díszítését, melyet Kiss Károly látott el, bevonatva a falakat a vármegye színét viselő sötétvörös és kék szövettel.

A zenét vendég cigány-zenekar, az abrudbányai, szolgáltatta. Erős, jól összetanult zenekar; népdalokat, csárdást szépen is játsztak, de a körtáncokra nem váltak be, részint a darabok megválasztásánál, részint sajátosságos, vidékies ütemtartásuknál fogva, melylyel a tánczosok nem lehettek megelégedve.

Es ezzel a farsang előtti mulatozásnak vége is szakadt. Hat multság szórakoztatta a közönséget, (éppen elég, ha nem sok) s most a pompás finale után viszonylatásra a Karneval uralkodásáig!

A vármegyei tánczestélyen a következő hölgyek vettek részt:

Barabás Károlyné, Baranyai Károlyné, Bedő Irma (Forró), Bihari Istvánné, Bihari Etel, Bihari Jolán, Bodola Mihályné (M.-Forró), Boér Dénesné (Torda), dr. Boér Jenőné, Boér Erzsé (Tövis), Dobai nővérek (Pósháza), Dömök Erzsébet, Fogarasi Béláné, Folyovich Sándorné, Folyovich Annuska, Horváth Józsefné, Horváth Margit, Jancsó Lajosné (M.-Ujvár), Jenei Elekné, Keresztes Józsefné, Képes Ferenczné, Képes Erzsike (Abrudbánya), Lamács R. Louise, Lóte Lajosné, Lóte Vilma (Koloszvár), Lóte Melinda (Tövis), dr. Malomné, dr. Magyari Károlyné, Müller Mihályné, Müller Irénke, Novák Ferenczné, Novák Zulejka (Gyulafehérvár), Reinbold Olivérné, Reinbold Klótild, Reinbold Ella, Szentjánossy Emmike, Szilágyi Farkasné, Szilágyi Gizé, Török Bertalanné, Úray Lászlóné, dr. Winkler Albertné stb.

Vidi.

Vegyes hírek.

— **Boldog újévet kívánunk lapunk t. olvasóinak!** A millenniumi év első napja ez. Szívvel óhajtjuk, hogy kezdete legyen egy új, dicső ezredévnek, mely a békés egyetértés hazafias munkája által jegyezzen fényes lapokat szeretett hazánk történelmébe.

— **T. olvasóinkhoz.** Lapunk előfizetési díját — tekintettel arra, hogy annak hetenként kétszer leendő megjelenése költségeinket szaporítja — a jövő évre kénytelenek voltunk emelni. Részint ezen okból, részint a politikai programra való tekintetből néhány számot a szokottnál több példányban küldünk szét. Mindazokat, kik lapunknak előfizetői kívánnak lenni, kérjük, hogy az előfizetési díjakat — a mellékelt posta-utalványok felhasználásával — e hó 15-ig beküldeni el ne mulasztászik, mert ezentul csak azoknak fogjuk küldeni a lapot, akik legalább egy negyed évre előfizettek. *A kiadóhivatal.*

— **Bankett.** Az ujonan megválasztott vármegyei tisztikar a tisztujítás napján a megyebizottsági tagok tiszteletére a „Két Hattyú“ szállodában fényes ebédet rendezett. Az ebéd, melyen a megyebizottsági tagok és meghívott vendégek közül mintegy 200-an

vettek részt, d. u. 2 órakor kezdődött. Az első felköszöntőt, mint házigazda, Csató alispán mondotta a királyra, melyet a résztvevők felállva, lelkes éljenzéssel fogadtak. A vármegye főispánját a megyei főjegyző Török Bertalan köszöntötte fel, viszont a főispán a megye közönségére írtette igen szép beszéddel poharát. Br. Kemény Endre a vármegye közönségét, majd az alispánt és főjegyzőt éllette, gr. Bethlen Sándor a kormányt, dr. Mohay Sándor az új tisztviselőket, br. Kemény Géza a vármegye alispánját, dr. Varró László a kijelölt választmányt, Gáspár János az állami tisztviselőket, Miksa Elek Nemes törvényszéki elnököt, Nemes törvényszéki elnök a vármegye tisztikarát, Nagy Lajos tanár a jelenlevő országgyűlési képviselőket, Korodi Péter a vármegye városait, dr. Havas Gyula a nemzetiségi megyebizottsági tagokat, Ebergényi Csiky kir. ügyészt éllette; volt még számos és szép felköszöntő, melyek mindegyike a közélettel és az abban résztvevőkkel foglalkozott. Érdekes felköszöntő volt a dr. Bunea és dr. Hosszu László szintén balázsfalvi bizottsági tag pohárköszöntője, dr. Bunea román nyelven éllette a vármegye közönségét, elveinek alapját azonban az általa már többször kommentált és saját felfogású nemzetiségi törvény magyarázatából merítette, de jótékonyan hatott tonusa beszédének. Dr. Hosszu László folyékony magyar nyelven, szép tömör beszédben a megye külön nemzetiségű elemeinek egyetértésére írtette poharát. A folytonos éljenzéssel kísért beszéd a főtisztelendő ur nagy intelligenciájáról tesz tanúságot, elvei megvalósítása által valóban leghivatottabb apostola volna saját népének, mert, mint a nép pásztora, valóban legszébb tevékenysége volna, népét felvilágosítva, a közös haza szeretetére a kölesönös tiszteletre és becsülésre buzdítani. Az ebéd este 6 óráig tartott és ha még megemlítjük, hogy a pompás ételek és italok mellett — melyek Gazsa jó konyháját dícsérik — az abrudbányai híres Gyutz zenekara szebbnél szebb nótái voltak még éltető elemei az ebédnek, elmondhatjuk, hogy a tisztikar célja: a megyebizottsági tagoknak egy kellemes napot szervezni — pompásan sikerült.

† **Damó Vilmos.** A szépen és mindnyájunk megelégedésére megtörtént tisztujítás feletti örömmünket hirtelen fájdalom váltotta fel. Alig vettek le a vármegye kapujáról az ünnepet jelző nemzeti színtű lobogót, már is ki kellett tűzni a szomorúságot jelző fekete zászlót. Vasárnap délután 3 órakor hozta meg a telefon a szomorú hírt, hogy Damó Vilmos, az alvinczi járás volt derék főszolgabírája, a verespataki járás ujonan megválasztott járási főnöke, szívszélhűdés következtében hirtelen elhunyt. Megdöbbentő volt e váratlan rémhír; hisz e derék tisztviselő még az előző napon részt vett a tisztujításokon, a banketten vígan mulatott tisztársai és barátai köreiben, este megelégedetten tért vissza a gyulafehérváriak külön vonatával Alvinczre, és alig pár óra múlva a kiszámíthatatlan sors keresztül huzta minden számítását és kiragadta őt szeretett köreiből, ezek megmérhetetlen fájdalomhoz csatolva az elhunyt tisztviselő-társainak is őszinte részvétét. Nyugodjék csendesen, családjának pedig szolgáljon némi vigaszul, hogy a gondos, jó családapat, derék tisztviselőt és jóbarátot a vármegye és tisztviselőtársainak őszinte részvéte és tisztelete kíséri utolsó útjában. — Damó Vilmos alig élt 43 évet. Kora ifjúságában a vármegye szolgálatába lépett és épp ott, Alvinczen kezdte pályafutását, hol azt fájdalomra be is fejezte. Gyakornoki éveit után a verespataki járásba került segédszolgabírónak. Fikker Ferencz főszolgabíró halálával verespataki járási főszolgabíró lett és két cikluson át vezette e járás ügyeit általános megelégedésre. 1889-ben saját óhajára az alvinczi járás főszolgabírája lett, hol szintén teljes buzgalommal vezette hivatalát, de Alvinczen nem találta magát oly jól, mint Verespatakon, mert 17 évi verespataki időzése alatt annyira megszerette vármegyénk e szép vidékét, hogy lelke mindig visszavágyott oda és így kérte ujjlag Verespatakra való áthelyeztetését. A törvényhatóság, méltányolva kívánságát, a 28-iki közgyűlésen újra verespataki főszolgabírónak választotta meg és Damó hálás szívvel, örömmel készült vissza életműködésének legkedvesebb helyére, de sajnos, a halál megakadályozta. Áldás lengjen porai felett!

— **A millenniumi év első napját** háláadó isteni tisztelettel ünnepelik meg a hazában, mely alkalommal hazafias szellemű szent beszédeket tartanak derék lelkészeink. Ünnepeljen mindenki e napon, hálát adva a gondviselésnek, hogy megtartotta e hazát.

— **Házi multságok.** A lefolyt karácsonyi ünnepek alatt a sok Pista- és János-napi kedélyes összejövétel mellett két igen kedves szórás is volt. Egyik Müller Mihály ügyvédnél ünnep másodnapján, a másik Barátosi Tóth Miklós árvaszéki elnöknel ünnep harmadnapján. Mindkét vendégszerető családnál szinte ugyanazon társaság volt együtt, ugy 20—25-ön fiatal hölgyek és urak, akik igen kedvesen, aranyos jókedvvel töltötték el néhány órát, még tánczra is perdülve a különböző tarka-barka társasjátékok közepette. Mondanunk sem kell, hogy a kedves házi urnók (Müller Mihályné és Tóth Miklós) és a bájos házi kisasszonyok (Müller Irén, Müller Iluska és Tóth Irénke) teljes mértékben elhalmozták vendégeiket a magyaros vendéglátás minden szivességével.

— **Értekezlet.** A nagyenyedi önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága december hó 29-én d. u. 3 órakor értekezletet tartott a közgyűlés idejének megállapítása végett, melyet tisztujítással egybekötve január 26-ra tűzött ki. A rendes évi téli multság megtartása felett is értekezett, azonban — tekintettel a közönség e multság iránti magatartására — elhatározta, hogy az idén nem tartja meg a multságot.

— **Értesítés.** A nagyenyedi polgári olvasóegylet tagjait ez uton értesitem, hogy a kiolvasott lapoknak másodkézből leendő eladása folyó január hó 5-én (vasárnap) délután 5 órakor fog megtörténni. Nagy-Enyed, 1895. decz. 31. A választmányból: Székelyhidy Ödön, egyleti könyvtárnok.

— **Nyilvános köszönet.** A nagyenyedi iparos-ifjúság 1895. decz. 26-án tartott táncmultságának jövedelméből 5 frtot adott a szegény tanulókat segélyező körnek, melyért fogadják a kör nevében hálás köszönetemet. Török Bertalanné, elnök.

— **Párisi Divat.** A tavaly ily ezimen megindított divatlap második évfolyamát kezdi meg januárban. Most, mikor a francia izlés, divat még a szokottnál is jobban uralkodik mindenben, Magyarország művelt hölgyközönségének okvetlenül szüksége van olyan lapra, mely ezt a franczia izlést igazán tisztán tükrözze vissza. S a Párisi Divat megfelelt e feladatnak. Hogy megfelel-

hessen, arra képessé teszi az, hogy képei csupa fényképek után készült másolatai a párisi legelőkelőbb divattermek mintaruháinak; cikkei pedig tudomására hozzák a hölgyeknek mindazon újításokat, melyeket Páris a divat terén kitalált. Többi cikkei a háztartásnak, társadalmi szokásoknak, lakásberendezésnek, kézimunkáknak, főzésnek tárgyában adnak tanácsot. A Párisi Divat még azon hölgyek számára is lehetővé teszi azt, hogy igazán francia izléssel és eleganciával öltözködjének, kik vidéken laknak, kik ruháikat maguk készítik, sőt akik ruházatukra nagy összeget nem is áldozhatnak. Megismerteti a hölgyeket a budapesti legjobb bevásárlási forrásokkal s a szerkesztőség minden megrendelés, bevásárlás dolgában kész örömmel van segítségére az olvasónak, valamint kérdéseikre is kimerítően felel a szerkesztői üzenetekben. A divat- és kézimunka-rész két nagy ívet foglal el a lapban; ezekhez járul még harmadik ív gyanánt a regénymelléklet, mely négy nagy lapon közöl illusztrált regényeket s ezek mindig a legújabb s legérdekesebb francia regények közül vannak kiválogatva, természetesen úgy, hogy e lapban jelennek meg először. Kéthetenként szabásmintáiv és havonként egyszer színes divatkép járul a laphoz. A „Párisi Divat“ előfizetési ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. A „Pesti Hírlap“ politikai napilappal együtt egész évre 18 frt, félévre 9 frt, negyedévre 4 frt 50 kr. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

Apróságok.

Különös!

A vendég idegesen kiált a pinczérre:
— Tessék, már a második hajszálat találok a burgonya-pirében.
A pinczér csodálkozva szól:
— Különös! Pedig már egyet én kivettem.

Szórakozottság.

A fegyházi lelkész így kezdi szent beszédét:
— Örvendek, kedves hiveim, hogy ily szép számban gyűltetek egybe.

Optimista.

— Bandi, miért jössz oly későn az iskolából?
— A tanító ur megengedte, hogy egy órával tovább maradhassak az iskolában.

Vendéglőben.

Vendég: Mit hozott maga nekem? Hiszen én vadszárnyast rendeltem, ez pedig nem vad, hanem közönséges kappan.
Vendéglős: (magában morogva) Hm! nem volt vad? Pedig hát fél napig kergettük a feleségemmel, míg el tudtuk fogni.

Önkritika.

Minap egy vidéki színpadon új drámát adtak elő; a szerzőt ismerősei egy vendéglőben mély álomba merülve találták.
— Égek ura! — kérdi tőle egyik barátja — ön nincs a színházban? hisz az ön darabját adják elő!
— Ott voltam és ott is maradtam az egész első felvonáson át, — viszonzá a szerző — de oly unalmas volt, hogy nem tudtam tovább kitartani.

Vagy úgy!

— No, hogy van kedves barátom, még mindig ad francia leccskéket?
— Igen.
— És jól fizetik?
— Különbözőképpen. Adok én egy órát 50 krajczárért, de 5 forintért is.

— No, kérem, 5 forint egy óráért igen szép fizetés.

— Igen ám, de az a baj, hogy az 5 forintos órákat senki sem veszi.

Közgazdaság.

Uj idők a magyar köz- és mezőgazdaság keretében.

Közgazdaságunk emelkedése és fejlődése a megváltozott gazdasági viszonyok folytán új korszakot létesített a mezőgazdaság körében, hol az új idők beálltával annak keretében csak úgy lehet sikert felmutatni, ha a megváltoztatott viszonyoknak megfelelően fog továbbra is gazdálkodni korunk előrehaladott gazdája, aki ily gazdasági elvek üzése mellett egyúttal teljes mértékben tartat igényt az okszerű gazda elnevezésre is.

A gyakorlati élet számtalan követelményei, a gazdasági gép-ipar rohamos fejlődése, a termő talaj racionális megművelése, az okszerű állattenyésztés, helyes trágya-produkció, végül terményeinknek biztos, szolid áron való értékesítése kell, hogy célja legyen a mai kor gazdájának, midőn a külföldi versenyével szemben fennmaradását biztosítani is akarja egyúttal.

A megváltozott köz- és mezőgazdasági viszonyok a gazdasági üzletet már haladásuknál fogva intenzívebbé tették, az intenzivítás pedig több szorgalmat és főleg szak-képzettséget kíván, midőn magas üzleti (reál) hasznot akar produkálni az extenzív, igen gyakran pedig a primitív gazdálkodással szemben. És ez igen is természetes dolog. A nagyobb üzleti tőke már bátrabban konkurrálhat a kisebb tőkével; a nagyobb üzleti tőke felszívó hatással bír, magába olvasztja a kisebb termelők által előállított gazdasági javakat, saját előnyére, az igaz, de annak javára is. Midőn a közgazdaság eme tényei ismereteselek előttünk, önkéntelenül ama kérdés merül fel, hogy tulajdonképpen mily körülmények tették az új idők mezőgazdasági korszakában a tőkét uralkodó elemmé a termőföld által előállított javak fölébe? — s viszont miképpen lenne helyreállítható a helyes arány a tőke, a munka és a termőföld javai között? Igen találóan problematikus kérdésnek is nevezhetnők ezt. És valóban az is.

Tekintsük a tőkét — minthogy az is — uralkodó elemnek, lássuk annak történelmi fejlődését, hatalmát a gazdaságok összeségére, állítsuk szembe a munka, a munkás és a termőföld által létrehozott anyagi javakkal, és akkor azonnal ki fog tűnni annak felsőbbsege is. Kivételt képez természetesen a szellemi munka itt, mint olyan, amely egyfelől csak egyesek tulajdona, másfelől pedig emez nem küzd mindig — legalább, legtöbbször — anyagi javak, illetve jutalmazásokért.

Aki figyelemmel kísérte az utóbbi évtized közgazdasági eseményeit, az okvetlen tapasztalhatta, miszerint a tőke uralkodó szerepe nem sok magyarázatra szorul. Kultur-államokban, hol az ipar és kereskedelem magas fokon áll, hol a létrehozott anyagi dolgok szintén magas áron értékesíttetnek, a mozgató erőt itt is a tőke szolgáltatja. A tőkének történelmi fejlődése minden egyes állam gazdasági szükséglete szerint fejlődött ki. Igaza van Paul Janetnek, midőn azt mondja: A közgazdasági politika hivatva van pártfogásába venni és előmozdítani úgy az

egyed polgároknak, mint az egész társadalomnak érdekeit. Bizonyos ugyan, hogy a szó eszményi értelmében vett társadalom a lelkeknek erkölcsi alapokon való érintkezése, közössége; de nem kevésbé igaz az is, hogy mindenek előtt az erőknök egyesülése közös érdekeik céljából.

Ez erőket közgazdasági politika vezeti, s a gazdaságot, mint az országhatalmát, fejleszteni tartozik, mert ez törekvéseinek bár nem egyedül, de nagyon jogszerű tárgya.

Ez alapon fejthető meg a tőkének uralkodó hatása az állam közgazdaságára, mint olyannak, amely befolyást gyakorol az összes közgazdasági tényezőkre is egyúttal. És valóban úgy is van. Igen találóan mondja Kaucz, hogy „a nemzetgazdaság tudomány... az élet alakulását és fejlődési stádiumait az érdekek, a folyton versengő és surlódó anyagi törekvések alapján vizsgálja és magyarázza. Távol minden fellengző, félszeg és akaratszibbasztó idealizmustól, az élet reál elemeivel számol.“

Valóban így is van ez! Az új idők a magyar köz- és mezőgazdaság keretében az élet reális elemeit mutatják fel lépten-nyomon, a haladni vágyó gazdaembernek eme reális elemekkel kell küzdenie, ha győztesen akar kikerülni azon harcából, amelyet újabban a mezőgazdaság komoly válságának neveznek!...

Hogy eme fenyegető közgazdasági válsággal megküzdeni bírjunk, szükséges okvetlen ismernünk a válságot felidéző okokat, emezeknek mélyreható tanait, mert a nemzetek közgazdaságának története azt tanítja, hogy eme tényezők befolyása alatt, ha azok helyes, főleg pedig *nemzeti* irányban működtek, izmosodott meg minden nemzetnek a közgazdasága.

(Folytatása következik.)

Székelyhidy Viktor.

C s a r n o k

A tökéletes asszony.

(Plagium egy pakkoló papírról.)

A minapi locs-pocs időben Ludason jártam-ban azt kérdezi méhészkörünk elnöke: Pajti! van valami felolvasni való a méhész-estélyre? Persze, azt feleltem: van. Miért ne mondanám? ... Egy állami tanító fejében mindennek kell lenni, mint a jó boltban. Egy tanítónak tudni kell tanítani, nevelni, okszerű gazdaságot, méhészetet, gyümölcsészetet, házi ipart tanítani, iskolai takarékpénztárt kezelni (saját pénztét úgy se kezelheti, mert az rendesen primán elfogy), dal-együletet, önkéntes tűzoltó-, mértékletességi együletet alakítani; per esetén első ügyvéd, betegség esetén első orvosi segélyt nyújtani, gazdasági statisztikát írni; s mindezt csak 600 koronáért ... hallatlan olcsóság! Ilyet sem Rix A. és fiai, sem Fekete Gyula kiviteli áruháza — Bécsben — nem produkál. Aki nem hiszi, olvassa el a „Néptanítók Lapja“ XXVII. évfolyamát figyelmesen s meg fog győződni róla, hogy a tanítók a világ legkülansabb hivatalnokai. Már most egygyel több, vagy kevesebb, az nem numerál; tudni kell felolvasni is! De miről? Ez a bökkenő. Eleget rágtam a penná ... azaz, pardon! mióta nem lud-, hanem aczélpennával irunk, azóta kiment a tollragás a divatból, mint a krinolin.

Ugy megbántam elhamarkodott ígérete-met, hogy már-már holmi egészséges öngyilkosságon járt az eszem. Hanem: „Hol a veszély legnagyobb, ott legközelebb van az

Isten." Fejtőresemből kíségetett egy piczula áru szappan. Igen, ne tessenek nevetni, mert így van! Még pedig nem is afféle előkelő szappan, mely minden „pörsenést, májfoltot, szeplőt, ránczot s az arczbőr egyéb tisztátalanságait már az első mozdás után azonnal eltávolítja s a bőrnek eleven, ifjúkori üdőséget kölcsönöz", hanem közönséges szegedi szappan. (Kapható Winkler Jánosnál Nagy-Enyeden.)

A szappant sok mindenre használják, sőt kik nem ismerik rendeltetését, delicatessé gyanánt meg is eszik, de hogy hogy sül ki belőle felolvasás, azt nem is gyanítják. Hát elmondom.

A piczula áru szappant a boltos újságba pakolta.

Nekem szokásom minden írott, vagy nyomtatott papirost elolvasni. Igen, mert ha tanítói fizetéséből még újságra is kitélnék: ez nagyobb újság lenne egy pénztárnok megszökésénél. Innen magyarázható, hogy rendkívül szeretem az olyan boltost, ki portékáját újságba pakolja.

Az én piczulás szappanom az „Ellenzék" egyik ifjúkori számának töredéke, azaz szakadéka volt téve. Azon volt e kis történet, melyet ahol olvasható volt, leírtam; ahol hiányzott, utántartam. Történetem címe tehát: „A tökéletes asszony", s ha tökéletes, minden bizonyítással szép is. (Ilyen prózai eljárás, — hogy egy szép asszony történetébe 10 kára szappant pakoljon — csak boltostól telik ki).

Minden embernek privilegiuma van a bolondságra, s minél hatalmasabb vagy gazdagabb valaki, annál nagyobb bolondságra van jussa. Ezer meg ezer efféle bolondságot tudnék elbeszélni a világhistóriából, de nem teszem, elég lesz, ha ezt elmondom. Szerény véleményem szerint ez a legnagyobb bolondság, mit ember elkövethetett valaha, — s e bolondságot pedig cselekedte Vénbolondosz, Persia hatalmas királya, vagy harmadfélezer évvel ezelőtt. Tárgyam ezek szerint elég antik, Vénbolondosz ő királyi fensége is elég antik volt, midőn e bolondságot elkövette, lévén ez időtájon Persia annalesei szerint éppenséggel hetvenhét esztendő.

A felséges lábait sem tyukszem, sem szük cipő (járván akkor a királyok is meztláb) nem kinezta, hanem minden időváltozást megérezett jobban, mint a Cirner kalendáriuma, mivel rendkívül közsvényes volt ő királyi felsége, s minthogy az „Augsburger Allgemeine Zeitung"-on kívül semmiféle újságban közsvényes orvosság nem hirdettetett, azt pedig Ő Felsége nem szokta olvasni, — nem terjedvén a germán civilizáció azóta egész maig sem, csak Magyarorszáig, Persia pedig még most is csak harmadik szomszéd Magyarországhoz keletre; kénytelen volt ő közsvényessége a palota jósai és bölcseihez fordulni. Nem lévén még az időben sem egyetemi, sem udvari, sőt még csak járási és körorvosok sem, a beteget csak bölcsek vagy a papok kurálták . . . a másvilágra.

Azok pedig hatheti éjjel-nappali fejtörés után kisütötték, hogy Ő felségét mindaddig fogja környékezni a közsvény, míg ajkait egy tökéletes asszony csókja nem érinti.

Nosza lett erre hajsza! Dicső Persiának minden hivatalnoka, a belügyminisztertől a segédjegyzőig, megindult keresni egy tökéletes asszonyt, aki meggyógyítsa Persia hatalmas királyát — jobb nem létében — Vénbolondosz Ő felségét. Hoztak is az érdemes urak asszonyt eleget. Fél Persia asszonya a királyi palotába került, s mivel a hivatal-

nokokban akkor is nagy volt a buzgóság, igyekeztek minél több „tökéletességet" fel-fedezni.

Csak éppen azt az egyet nem tudták ki-sütni a nemes urak, hogy tulajdonképpen miben is legyen tökéletes az az asszonyi állapot (bocsánat e kifejezésért, a szentírásban van). Végre is a bölcsek kellett, hogy eldöntsek, melyik legyen a sok tökéletes között legtökéletesebb, azonban arra a meggyőződésre jutottak, hogy tökéletesség van ugyan mindenikben, de tökéletes egyetlen egy sincs.

Okosiusz, a királyi udvar legbölcsebb bölcse, ki Isten jó voltából már kilenczven éve me-lengeté hasát a napon, azt vélte, hogy mindez hiabavalóság, mivelhogy az asszonyi állapot, a mint az irások mondják, mind — tökéletlen . . . Maga is azért nem házasodék vala meg, szentelvéen életét a tudománynak és Istentől való félsének.

De a többi bölcse, pap, jós, tudós beduga füleit Okosiusz beszédének hallatára, s folyt a mustrálás tovább.

Egyik asszony férfiasan feszíté meg a nyilat, másik jól forgatta a hajító dárdát, harmadik derekasan ülte meg a szilaj paripát, negyedik szembe mert volna állani a hétfejű sárkánnyal.

A bölcsek elismerék, hogy mindezen férfias ügyességek ékességei az illetőknek, de azért ezeknek bármelyike is még nem tesz egy asszonyt tökéletessé.

A második csoportban voltak, akikben a testi ügyesség vala kifejlődve, kik szépen varrtak, himeztek, tánczoltak, muzsikáltak, énekeltek, főztek stb. Hát ezek közt sem találtatott tökéletes egy-is, s miután a főpap is hosszas anszolás után azon nézetének adott kifejezést, hogymindez a komédia Vénbolondosz Ő felségétől igen nagy bolondság, mivel hogy az asszony mind tökéletlen, őt is mellőzték s ezután az érdemes bölcsek saját szakállukra folytatták a kutatást.

Jöttek asszonyok, kikben legmagasabb fokát érte el a szevedély, kik megölték fiokat, mert nem akarta felkötni a kardot, férjüket, mert másnak udvaroltak; sőt akadt egy olyan is, kinek jegyese király volt, de elhagyta, hogy követhesse a kecske-pásztort, kinek szerelmén s tilinkóján kívül semmije sem volt.

Mindez nem volt elég a bölcseknek, ők többet vártak egy tökéletes asszonytól.

Azokkal pedig, kik a tudományokban voltak jártasok, vagy pennaforogtatásban, kik elégiát írtak a holdvilághoz, vagy román-czot egy kis madár halálára: absolute nem volt gusztsusa a felségének gyógyíttatni meg magát.

Végén pedig mégis csak azt sütötték ki, hogy Vénbolondosz Ő felsége mind az időnek végéig közsvényes fog maradni, mert tökéletes asszony, kinek csókjától meggyógyuljon, nem létezik egész Persiában.

Hat hónap alatt sütötték ki a bölcsek ezt a nagy tudományt, az alatt egy nehányszor elfogta a közsvény a királyt.

Akkor is éppen javában kinezta, midőn a legöregebb bölcse jelenté a kutatás eredményét. Ő felsége estére az egész tudós-társaságot huszonötig vágatta s szomoruan hajta fejét alomra, mint illik Persa legkegyelmesebb urához, midőn megtudja, hogy roppant birodalma 25 millió lakosa közt nem létezik egy tökéletes asszony.

Álmában megjelent egy tündér s tartott neki egy ilyen forma prédikációt:

Hallod-e te Vénbolondosz? Nem ok nélkül

viseled te azt a nevet, mert amiket cselekszel, valóban nagy bolondság.

Először: Te hetvenhét esztendővel akarsz a közsvényből kigyógyulni.

Másodszor: Olyan gyógyszer keresel, mit a te számár bölcseid nem tudnak előállítani.

Tökéletes asszony a te birodalmadban csak egy van: ócsédnek Kalamásáznak felesége Abigail, ki elhagyta férjével fővezéri állását, mert háboruba kellett volna mennie.

Abigail imádja férjét, neki nem kell hír, dicsőség, hatalom, csupán férje szerelme. Azt mondja: „Inkább légy kecske-pásztor, légy meggyalázva, lenézve; de légy enyim, maradj meg nekem!"

Ez a nő szerelmében nagy, szerelmében tökéletes. Ő meggyógyítana, de ő nem fog téged megcsókolni, ő nem néz más férfira, csak Kalamásázra.

A nő csak szerelmében nagy, szerelmében tökéletes. Azért tehát, érdemes barátom, Vénbolondosz, ne akarj te hetvenhét esztendővel meggyógyulni a közsvényből, mert annak csak az az egy orvossága van: az a csók, — már pedig olyan asszonyt, aki a te ócska pofádat megcsókolja, csakugyan nem lehet elképzelni sem; s ha megtenné, akkor már nem volna tökéletes — nem bizony!

Ő közsvényessége erre a szóra akkorát fordult, hogy kiesett ágyából. Szerencsére nem ütötte meg felséges tagjait, mert ott volt a medvebőr.

Azonnal elküldött Abigail után, de a futár magára tért vissza. Abigail, mikor meghallotta, hogy Vénbolondosz Ő felsége ordináre pofáját meg kell csókolnia . . . megijedt s kivándorolt Amerikába.

Tehát Persiában nincs már tökéletes asszony! — kiált fel a király — akkor hát én közsvényes maradok.

Vénbolondosz azután még hosszasan volt a nap országának közsvényes királya.

Azt nem tudom, csinált-e még több bolondságot. Ha nem is csinált, ez az egy elég nagy arra, hogy el ne felejtük.

Maros-Csücs, 1895. decz.

Szabó Gyula.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

Nyilt tér.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Négy darab nagyenyedi épületlakatosáru-gyári részvény eladó. Hol: megmondja lapunk kiadóhivatala.

Winkler János

Nagy-Enyeden.

Ajánlja a t. cz. közönségnek tisztán

kezelt jó ó-borait

literenként asztali 40 kr.

„ rizling 50 „

„ Carbenet 50 „

Viszont eladók előnyös árban részesülnek.

Sz. 1695—95. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bíróság mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyszabeni Albina takarékpénztár végrehajtónak György Irimia tóháti lakos végrehajtást szenvedő ellen 153 frt 60 kr s jár. iránti végrehajtásos ügyében a tóháti 148 sz. tjkvben A+ 1. r. 413. 414 hr. sz. ingatlanára 492 frt, a 2 r. 605 hr. sz. alattira 7 frt, a 3. r. 891, 892 hr. sz. alattira 502 frt, a 4. r. 1068/1 hr. sz. alattira 61 frt, az 5. r. 1222 hr. sz. alattira 105 frt, a 6. r. 1479/5 hr. sz. alattira 47 frt és a 7 r. sz. alatti 4402/898955-ad rész legelőbeli illetményre 90 frt megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1896 évi január hó 27-én d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság tkvi hivatala.

Balázsfalván, 1895. évi szeptember hó 1-én.

Srammer Béla,
tkvi kiadó.

FA-ÁRUK.

Mindennemű épületfa, deszka, gerenda, szarufa, zszindely és minden e nemű faanyag, valamint jó minőségű száraz tűzifa legjutányosabban kapható

Klemm Pál

szentkirály-utczai 72—78. sz. alatti

faraktárában

Nagy-Enyeden.

A vevő kívánságára a vásárolt anyag házhoz avagy építkezési területre is szállittatik.

A fenti faanyagot mint vagonrakományt is igen jutányosan, bérmentve szállítja bármely vasuti állomásra a fenti cég, raktáraiból.

Figyelmeztetés!

Tévedések és félrevezetések kikerülése végett a nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy a harmincz év óta fennálló cégünk alapító főnöke idősb Dietrich Emil ur, ki az 1865-ik évben a Dietrich és Gottschlig cég neve alatt a székesfőváros első tea és rum üzletét nyitotta, a résztulajdonos Gottschlig József úr elhunytja és az elhunyt törvényes utódjának, feleségének, a társ-szerződés értelmében a cégből való önként kilépése után, a

DIETRICH és GOTTSCHLIG

cég összes áru, üzletei és ingatlanai, fenti cég egyedüli törvényes jogutódjaira

DIETRICH és FIA

csász. és kir. udvari szállítók (tulajdonosok idősb Dietrich Emil és ifjabb Dietrich Emil) birtokába ment át.

Minden egyéb, fenti Dietrich és Gottschlig céggel semminemű összefüggésben levő ügyének és ezek áru czimkéinek utánzatai elől az igen t. közönséget saját érdekében tisztelettel figyelmeztetni bátrak vágyunk.

Kiváló tisztelettel

DIETRICH és FIA

ezelőtt Dietrich és Gottschlig

cs. és kir. udvari szállítók,

tea, rum, cognac és palaczkör nagykereskedők
BUDAPESTEN.

Központi iroda: IV. Régi posta-utca 10. sz.

IV. váci-utca 18. sz. „Pekin városához”

a korona kávéházzal szemben.

Fiók raktárak: IV. ligyó-tér 1. szám „A tea növényhez”,

VI. Andrassy-ut 33. „Moszkva városához”,

Andrassy-út és nagymező-utca sarkán.

Ártviteli pinczék és raktárak: saját telepünkön X. Kőbánya, füzér-utca 30. szám, (saját ház.)

Városi palaczköraktár: IV. aranykéz-utca 1. sz.

Telephon 61-18.

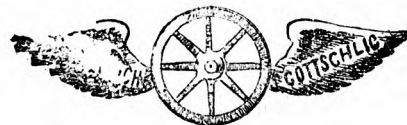
Sürgőnyezim: Dietrichfi Budapest.

Közvetlen behozatal kínai, indiai és orosz Karaván teák, Jamaica, Antilla, Brazíliai, Cuba rumok, francia cognacok és különféle legfinomabb likörökből.

Kiválóan ajánljuk utólréhetetlen és 30 év óta közkedveltségnek örvendő tea vegyítkeinket, mint: Mandarin-, Császár-, Moszkvai-, Király-, Victoria-, Peking- és Udvari vegyítkeinket félkilónként o. é. 3 frttól 12 frtug.

BRAZILIAI RUM

cégünk törv. védett különlegessége.

VEDJEGYÜNK

Származás kerék!

Származás kerék!

1 1/10 liter tartalmu palaczk frt 1.50

1/10 : : : : 1.25

1/10 : : : : .78

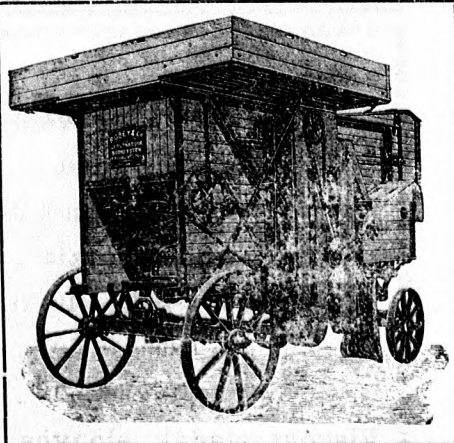
Jamaica Rum, 2/10, 35/100, 7/10, 14/10 literes palaczkokban 26 krtól frt 6-ig.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bizományi raktár Nagy-Enyeden:

BISZTRIGSÁNY LAJOS urnál.

4-6

ROBEY & COMP.

GÉPGYÁROSOK,

BUDAPEST, IX. kerület Rákos-utca 5—9. szám.

Ajánlják:

„RECORD”

nevü

uj szabadalmazott és jelesnek bizonyult

egyesített lóhere-, luczerna- és más eféle hüvelyeseket cséplő, fejtő és tisztítógépüket.

Árjegyzékek és költségvetések kivanatra ingyen és bérmentve.